

Čís. 10970.

Byla-li při služební smlouvě ujednána zkušební doba jednorochní, nemůže po uplynutí prvního měsíce dáti zaměstnavatel zaměstnanci výpověď. Učinil-li tak přece, má zaměstnanec nárok na zaplacení mzdy za celou zkušební dobu.

(Rozh. ze dne 8. září 1931, Rv I 1064/30.)

Žalobce vstoupil dne 1. května 1929 do služeb žalovaného na zkušební dobu jednoho roku. Počátkem listopadu 1929 dal žalovaný žalobci výpověď k 31. prosinci 1929. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném zaplacení mzdy za čtyry měsíce (leden—duben 1930). Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Důvody: Jedinou otázkou jest, zda byl žalovaný oprávněn, dáti výpověď v prvním roce. Strany byly o tom při uzavření smlouvy každá jiného názoru, aniž to vyšlo najevo, jelikož o tom nebylo dále mluveno. Musilo proto býti vyšetřeno, co znamená ujednání zkušební doby a kdo zavinil omyl co do úmyslu stran. Služební poměr žalobce musí býti posuzován podle obč. zákona, nikoliv podle zákona o obchodních pomocnících, což je však vedlejší, jelikož ustanovení o zkušební době v obou zákonech (§ 1158 obč. zák. a § 19 zák. ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.) jest doslova stejné. Podle § 1158 obč. zák. může býti rozvázán služební poměr, smlouveny na zkoušku, v prvním měsíci oběma stranami kdykoliv. Podle rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 5. února 1913 sb. XVI 6294 (Spr. R. 218) může se to však státi jen v prvním měsíci, a, byla-li ujednána delší zkušební doba, může býti služební poměr zrušen teprve uplynutím ujednané doby. Je to právo donucovací, které stranami nemůže býti smlouvou změněno. Neměl tudíž žalovaný právo, dáti žalobci výpověď v prvním roce po prvním měsíci, výpověď daná počátkem listopadu 1929 nebyla přípustná, žalobce má nárok ze služební smlouvy do 30. dubna 1930. Byl-li žalovaný při uzavření smlouvy v omylu o významu zkušební doby, zavinil to sám, jelikož smlouva písemná byla sepsána stranou žalovanou. Ovšem ujednání stran, že v tomto případě má zkušební doba jiný význam, nemohlo míti platnost, jelikož takové ujednání jest zakázáno. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Prvý soudce posoudil po právní stránce věc zcela správně, neboť zaměstnanci, jehož služební smlouva uzavřená na dobu jednoho roku byla zaměstnavatelem bezdůvodně zrušena, jak první soudce správně doličil a jak to vlastně odvolatel sám tím, co připustil, uznal — přísluší po rozumu ustanovení § 1162 b) obč. zák. posl. věta úplata za tři měsíce, a to beze srážky případného výdělků jinde. V souzeném případě však jde dokonce o služební poměr na zkoušku a byla dána výpověď podle žaloby až 2. listopadu 1929 k 31. prosinci 1929. Důvody tvrzené nespokojenosti žalovaného s výkony žalobce nelze považovati za případné a právně účinné, poněvadž při služebním poměru na zkoušku po dobu prvního roku musí býti tomu, kdo službu koná, poskytnuta příležitost, by mohl též prokázati, že

k zjednaným službám jest plně schopen, tudíž by se mohl osvědčiti, a nelze při tom přihlížeti k menším nedokonalostem a závadám, nikoliv tak podstatným, že by zavdávaly příčinu k předčasnému zrušení služebního poměru. Takových závad tu však nebylo, jak sám odvolatel v řízení před první stolicí připustil, a byl proto právem žalobci přiznán plat za čtyry měsíce, t. j. až do skončení celého zkušebního roku.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Zjišťovati úmysl stran při ujednání služební smlouvy nebylo třeba, protože bylo oběma stranami souhlasně předneseno, že byla ujednána zkušební doba na jeden rok, jakž uvedeno i v písemní smlouvě. Podle předpisů §§ 1158 a 1162 obč. zák. skončí se služební poměr ujednaný na určitou dobu buď uplynutím této doby nebo před jejím projitím z důležitých důvodů. Pro služební poměr smluvený na zkoušku nebo na dobu přechodné potřeby stanoví zákon v druhém odstavci § 1158 obč. zák. výjimku v ten smysl, že jej v prvním měsíci může rozvázati kterákoliv strana kdykoliv. Služební poměr ujednaný na dobu života nějaké osoby nebo na dobu delší pěti let může po uplynutí pěti let rozvázati šestiměsíční výpovědí jen zaměstnanec, nikoliv též zaměstnavatel, který může výpovědí zrušiti jen takový služební poměr, jehož doba není určena (§ 1158 poslední odstavec obč. zák.). Tyto předpisy jsou podle § 1164 obč. zák. právem velícím a zaměstnancova práva z nich plynoucí nemožnou býti pracovní smlouvou ani zrušena ani obmezena. Je proto nerozhodné, byl-li žalovaný, jak tvrdí, toho názoru, že může dáti žalobci také v prvním roce — po uplynutí prvního měsíce — zákonitou výpověď. Ostatně žalovaný ani netvrdil, že tento svůj názor proti žalobci projevil při ujednání smlouvy, a neprojevená vůle nemá právního účinku. Po právní stránce byla věc odvolacím soudem posouzena správně a stačí odkázati dovolatele na důvody napadeného rozsudku, jež nevyvrátil a jež nejvyšší soud schvaluje, poněvadž vyhovují stavu věci a zákonu.

Čís. 10971.

Byl-li zaměstnanec zjednan ke službám na dobu lázeňské sezony, šlo o služební poměr ujednaný na určitou dobu.

Zaměstnanec, zjednaný na určitou dobu, má právo na ponechání ve službě tak dlouho, dokud neuplyne ujednaná doba nebo dokud pro zaměstnavatele nevznikne důležitý důvod k předčasnému propuštění. Toto právo zaměstnancovo nemůže býti pracovní smlouvou ani zrušeno ani omezeno.

(Rozh. ze dne 8. září 1931, Rv I 1087/30.)

Žalobce byl smlouvou ze dne 1. března 1929 zjednan žalovaným za šoféra pro sezonu v Mariánských Lázních. Byv dne 27. dubna 1929 pro-